

„Gyermekekrablás” Dunakeszin

Egy gyermekelhelyezési vita a régi faluban

1940 márciusában egy furcsa eset borzolta fel a kedélyeket Dunakeszin és Alagon. Ziegler Gyula iskolaigazgató ügyét kezdte el tárgyalni a pestvidéki törvényszék, dr. Csikmák Lajos vezetésével. Néhány hónappal korábban Ziegler ugyanis bejelentette, hogy kilencéves fiát ismeretlen tettes elrabolta az udvarról. Széleskörű nyomozás kezdődött, és hamarosan napvilágra került, hogy a fiút az édesanyja vitte magával.

Az iskola értesítője az 1937/38-as tanévből

Az egykori polgári iskola épülete a Lajos utcában

ENNÉL IS ÉRDEKESEBB AZONBAN AZ ESET HÁTTERE, amit a bíróság hamarosan fel is tárt. 1936 szeptemberében Ziegler Gyula, az ekkor éppen a János utca 6. sz. alá költöző, Dunakeszi-Alagi Községileg Segélyezett Nyilvános Jogú Magán Koedukációs Polgári Fiú- és Leányiskola igazgatója lett (az épületben jelenleg óvoda működik). Ziegler 1926-ban kötött házasságot Novák Ilonával, 1931. április 12-én pedig megszületett Gyuszi fiuk, de hamarosan – mindkét fél hibájából – a székesfehérvári törvényszék kimondta a válást. A gyermek elhelyezése ügyében igen furcsa döntést hozott: a fiú hétéves koráig az édesanyja, majd ezt követően az édesapa felügyelete alá rendelte. 1938 nyarán ifjabb Ziegler Gyula megbetegedett, az édesapa azonban nem ápolta a gyermeket, hanem elküldte falura, hogy ott majd rendbejön. A szegedi klinikán végzett vizsgálat kiderítette, hogy a fiú tuberkulózisban szenved. Amikor az édesanyja megtudta ezt, teljesen megdöbbent. Novák Ilona rendszeresen eljárta Dunakeszire, hogy láthassa az időközben hazatért gyermekét, volt férje azon-

ban nem engedte be az asszonyt. A tanúk vallomása szerint szidalmazta, megveréssel fenyegette.

Az édesanyja az egyik szomszédnál, Kovács Mihálynénál tudott megszállni, így legalább rendszeresen láthatta a fiát. Megdöbbenett, mennyire sovány és sápadt a fiú, ahogyan az is, hogy az apja hagyja egész nap a porban játszani a többi gyerekekkel. Amikor egyik délből beszédbe elegyedtek, kiderült, hogy egy bögre tejen kívül azon a napon még nem kapott ételmezt. A védőnői képzettséggel rendelkező asszony, aki a Stefánia Szövetség megbízásából Sashalom gyakorolta hivatását, tudta, hogy egy tbc-s gyermeknek rendszeres és egészséges táplálkozásra van szüksége, így azonnal döntött. Az utcán játszó egyik gyerekkel taxit hívatott, és magával vitte a fiát. Tanúvallomások szerint Gyuszi örömmel ment az édesanyjával. Arra a kérdésre, hogy miért nem jelezte szándékát a volt férjének, az asszony így felelt: „Nem volt szándékomban elvonni a gyermeket az apja hatalmi köréből, csak saját érdekemben vittem el magamhoz, mert az apa nem gondoskodott róla olyan mértékben, mint egy gyermekkel kellett volna.” Az apa gondatlanságáról a szomszédok is beszámoltak, akik el-

mondták, hogy sokszor hagyta egyedül otthon a fiút, aki rettegett az egyedül-léttől a hatalmas villában, nem egyszer találtak rá a félelemtől önkívületi állapotban. Gyakran felejtett el neki ebédet adni, ilyenkor a jóhiszemű szomszédok vendégelték meg. A bíróság a felek meghallgatását követően felmentette Novák Ilonát a vádak alól.

Ziegler Gyulának nem sokkal ezt követően újabb bírósági ügye akadt. Ez iskolai jellegű volt: belekeveredett egy iskolai bizonyítvány-hamisítási ügybe, amelynek keretében a végül elítélt Lakatos (Löwy) István hatvanhét rendben elkövetett közokirathamisítást elkövetve mintegy 20.000 pengőt csalt ki a szülőktől. A polgári iskola bélyegzőjét is felhasználta a tettes, illetve az iskola helyiségeibe is szervezett „álpótvizsgát”. Bár Ziegler Gyulát felmentették a vádak alól, jó hírnevét erősen megtépázta a két eset, iskolaigazgató tisztességéről 1940-ben (a fenti ügyet követően), tanítói állásáról pedig 1941-ben (utóbbi eset miatt) mondott le.

DR. KERESKES DÓRA
GYŰJTEMÉNYVEZETŐ
RÉVÉSZ ISTVÁN
HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY